EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 27. 9. 2021
COM(2021) 608 final

2021/0309 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY

o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rumunska

{SWD(2021) 276 final}

2021/0309 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY

o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rumunska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti[1], a najmä na jeho článok 20,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Pandémia ochorenia COVID-19 má rušivý vplyv na hospodárstvo Rumunska. V roku 2019 dosahovalo Rumunsko hrubý domáci produkt (HDP na obyvateľa) na úrovni 36,8 % priemeru Únie. Z prognózy Komisie z leta 2021 vyplýva, že reálny HDP Rumunska v roku 2020 klesol len o 3,9 % a v období 2020 – 2021 by mal kumulatívne stúpnuť o 3,3 %. Dlhodobé aspekty s vplyvom na strednodobú hospodársku výkonnosť zahŕňajú riziká vyplývajúce zo zhoršenia bežného účtu a straty konkurencieschopnosti, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť bežný účet, a zrýchľujúci sa verejný dlh. Byrokracia a nedostatočná kapacita verejných orgánov poskytovať kvalitné služby vrátane digitálnych služieb negatívne ovplyvňujú občanov a podniky, najmä malé a stredné podniky, zatiaľ čo realizácia významných reforiem a verejných investícií je úzko spojená so zlepšovaním správy vecí verejných. Zároveň sú potenciálny produkt a udržateľný a inkluzívny rast negatívne ovplyvnené vysokou mierou rizika chudoby a sociálneho vylúčenia, ktoré sú jedny z najvyšších v EÚ.

(2) Rada 9. júla 2019 a 20. júla 2020 adresovala Rumunsku odporúčania v kontexte európskeho semestra. Rada konkrétne odporučila Rumunsku, aby prijalo všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie, udržanie hospodárstva a podporu následného oživenia a aby uskutočňovalo fiškálne politiky s cieľom odstrániť nadmerný deficit. V súvislosti s verejnými financiami Rada odporučila posilniť daňovú disciplínu a výber daní, zabezpečiť udržateľnosť verejného dôchodkového systému a dlhodobú životaschopnosť dôchodkových fondov druhého piliera pomocou komplexných štrukturálnych reforiem, ako aj to, aby sa Rumunsko vyhlo vykonávaniu trvalých opatrení, ktoré by ohrozili fiškálnu udržateľnosť. Rada okrem toho odporučila posilniť odolnosť systému zdravotnej starostlivosti, a to aj v oblasti zdravotníckych pracovníkov a zdravotníckeho vybavenia, a zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti a jej nákladovú efektívnosť, a to aj prostredníctvom prechodu na ambulantnú

[1] Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75.

starostlivosť. Z hľadiska sociálnych výziev boli osobitne relevantné odporúčania na zlepšenie kvality a inkluzívnosti vzdelávania, najmä pre Rómov a iné znevýhodnené skupiny, zlepšenie zručností zvýšením relevantnosti odborného vzdelávania a prípravy a vysokoškolského vzdelávania pre trh práce, zvýšenie rozsahu a kvality sociálnych služieb a dokončenie reformy minimálneho inkluzívneho príjmu, ako aj zabezpečenie objektívneho stanovovania minimálnej mzdy, ktoré je v súlade s tvorbou pracovných miest a konkurencieschopnosťou. Rada okrem toho Rumunsku odporučila, aby zabezpečilo primeranú náhradu príjmu a rozšírilo opatrenia sociálnej ochrany a prístup k základným službám pre všetkých. Na riešenie krízy spôsobenej ochorením COVID-19 bolo Rumunsku odporučené zmierniť vplyv krízy na zamestnanosť vypracovaním pružných foriem organizácie práce a aktivačných opatrení a posilniť zručnosti a digitálne vzdelávanie a zabezpečiť rovnaký prístup k vzdelávaniu. Rumunsku sa okrem toho odporučilo, aby chránilo finančnú stabilitu a robustnosť bankového sektora, zabezpečilo podporu likvidity pre hospodárstvo, z ktorého majú prospech podniky a domácnosti, najmä malé a stredné podniky a samostatne zárobkovo činné osoby, a aby prednostne realizovalo zrelé verejné investičné projekty a podporovalo súkromné investície na podporu oživenia hospodárstva. Ďalej sa mu odporučilo zamerať sa na investície na zelenú a digitálnu transformáciu, najmä na udržateľnú dopravu, infraštruktúru digitálnych služieb, čistú a efektívnu výrobu a využívanie energetickej a environmentálnej infraštruktúry, a to pri zohľadnení regionálnych rozdiely vrátane tých v uhoľných regiónoch. Rada tiež odporučila zlepšiť kvalitu a účinnosť verejnej správy a predvídateľnosť rozhodovania, a to aj prostredníctvom primeraného zapojenia sociálnych partnerov, ako aj posilniť správu a riadenie štátom vlastnených podnikov. Po posúdení pokroku pri vykonávaní uvedených odporúčaní pre danú krajinu v čase predloženia plánu obnovy a odolnosti Komisia konštatuje, že sa dosiahol značný pokrok v súvislosti s odporúčaním pre danú krajinu týkajúcim sa ochrany finančnej stability a robustnosti bankového sektora a odporúčaním o okamžitej reakcii fiškálnej politiky s cieľom účinne riešiť pandémiu, udržať hospodárstvo a podporiť následné oživenie. Okrem toho sa v plnej miere vykonalo odporúčanie na zachovanie primeranej likvidity pre malé a stredné podniky a samostatne zárobkovo činné osoby.

(3) Komisia 2. júna 2021 uverejnila hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011[2] týkajúce sa Rumunska. Komisia na základe svojej analýzy dospela k záveru, že v Rumunsku existujú makroekonomické nerovnováhy týkajúce sa najmä rizík straty nákladovej konkurencieschopnosti, zhoršujúcej sa zahraničnej pozície a rastúceho deficitu bežného účtu v kontexte expanzívnej fiškálnej politiky a nepredvídateľného podnikateľského prostredia.

(4) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Rumunsko predložilo Komisii 31. mája 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Predloženiu plánu predchádzal proces konzultácií s miestnymi a regionálnymi orgánmi, sociálnymi partnermi, organizáciami občianskej spoločnosti, mládežníckymi organizáciami a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami, ktorý prebiehal v súlade s vnútroštátnym právnym rámcom. Zodpovednosť štátu za svoj plán obnovy a odolnosti je základom jeho úspešnej realizácie a trvalého vplyvu na vnútroštátnej úrovni, ako aj

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

dôveryhodnosti na európskej úrovni. V zmysle článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 Komisia posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu.

(5) Plány obnovy a odolnosti by mali napĺňať všeobecné ciele Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením (EÚ) 2021/241 a Nástroja Európskej únie na obnovu zriadeného nariadením Rady (EÚ) 2020/2094[3] s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19. Mali by podporovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť Únie tým, že budú prispievať k šiestim pilierom uvedeným v článku 3 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(6) Plnenie plánov obnovy a odolnosti členských štátov bude predstavovať koordinované úsilie zamerané na reformy a investičné projekty v rámci celej Únie. Vďaka koordinovanému a súbežnému vykonávaniu a vďaka realizácii cezhraničných a viacnárodných projektov sa tieto reformy a investície budú navzájom posilňovať a vytvoria pozitívne externality v celej Únii. Približne jedna tretina vplyvu mechanizmu na rast a tvorbu pracovných miest v členských štátoch teda bude externalitou pochádzajúcou z iných členských štátov.

Vyvážená reakcia prispievajúca k šiestim pilierom

(7) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.1 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti do značnej miery (hodnotenie A) predstavuje komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu, čím primerane prispieva ku všetkým šiestim pilierom obsiahnutým v článku 3 uvedeného nariadenia, pričom zohľadňuje osobitné výzvy, ktorým Rumunsko čelí, a finančný príspevok a požadovanú úverovú podporu.

(8) Plán sa riadi holistickým prístupom s cieľom dosiahnuť oživenie a zvýšiť potenciálny rast, a to pri súčasnom posilnení sociálno-ekonomickej a inštitucionálnej odolnosti. Plán obsahuje vzájomne sa posilňujúce a koherentné reformy a investície, ktoré sa zameriavajú na oblasti politiky európskeho významu rozdelené do šiestich pilierov.

(9) Plán sa výrazne zameriava na pilier zelenej transformácie prostredníctvom opatrení súvisiacich s energetikou a klímou a hlavných reforiem zameraných na postupné ukončenie ťažby uhlia a dekarbonizáciu cestnej dopravy. Očakáva sa, že reformy a investície výrazne dekarbonizujú odvetvie energetiky a uvoľnia potenciál na využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Silný dôraz na energetickú efektívnosť súkromných a verejných budov, digitalizáciu cestnej a železničnej dopravy a zavádzanie elektrických nabíjacích infraštruktúr, adaptáciu na zmenu klímy a obehové hospodárstvo takisto uľahčí zelenú transformáciu vo všetkých odvetviach hospodárstva. Plán prispieva aj k digitálnej transformácii. Opatrenia prispievajúce k digitálnym cieľom sú zastúpené vo všetkých častiach plánu naprieč rôznymi komponentmi a zameriavajú sa na digitalizáciu verejnej správy (vrátane oblastí zdravia, spravodlivosti, životného prostredia, zamestnanosti a sociálnej ochrany) a podnikov, prepojenosť, kybernetickú bezpečnosť a elektronické zručnosti.

(10) Viaceré komponenty plánu majú potenciál podporiť inteligentný a udržateľný rast. Plán obsahuje súbor opatrení, a to aj na základe využitia nových finančných nástrojov

[3] Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 23 – 27).

a vytvorenia Národnej banky pre rozvoj, od ktorej sa očakáva, že priamo alebo nepriamo podporí investície súkromného sektora, a to aj pre malé a stredné podniky (MSP), zvýši schopnosť krajiny prilákať investície a vytvárať nové podniky a pracovné miesta. Cieľom plánu je tiež posilniť udržateľnosť verejných financií prostredníctvom dôležitých reforiem daňovej správy, daňového rámca, fiškálneho riadenia a dôchodkového systému. V pláne sa predpokladá posilnenie sociálnej a územnej súdržnosti prostredníctvom štrukturálnych opatrení na trhu práce a dôležitých reforiem a investícií zameraných na rozvoj miest a vidieka, od ktorých sa očakáva, že znížia územné rozdiely na úrovni regiónov, medzi regiónmi a v rámci okresov.

(11) Očakáva sa, že navrhovanými reformami a investíciami sa posilní celková odolnosť systému zdravotnej starostlivosti vrátane jeho digitalizácie. A napokon, cieľom opatrení v pláne podpory obnovy a odolnosti je pomôcť budúcim generáciám, a to najmä riešením problémov v oblasti kvality vzdelávacieho systému, rovnosti v rámci neho a jeho infraštruktúry. Hlavnými opatreniami na riešenie týchto výziev sú modernizácia školskej a univerzitnej infraštruktúry v mestských a vidieckych oblastiach, digitalizácia vzdelávania a systém grantov na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky.

Riešenie všetkých výziev identifikovaných v odporúčaniach pre danú krajinu alebo významnej podskupiny týchto výziev

(12) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.2 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti prispeje k účinnému riešeniu všetkých výziev alebo významnej podskupiny výziev (hodnotenie A) identifikovaných v príslušných odporúčaniach adresovaných Rumunsku vrátane ich fiškálnych aspektov, ako aj v odporúčaniach vydaných podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011, alebo výziev identifikovaných v iných relevantných dokumentoch, ktoré Komisia oficiálne prijala v kontexte európskeho semestra. Odporúčania týkajúce sa okamžitej reakcie fiškálnej politiky na pandémiu možno považovať za odporúčania, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti rumunského plánu obnovy a odolnosti, a to bez ohľadu na skutočnosť, že Rumunsko vo všeobecnosti primerane a dostatočne zareagovalo na okamžitú potrebu podporiť hospodárstvo fiškálnymi prostriedkami v rokoch 2020 a 2021 v súlade s ustanoveniami všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu. V týchto odporúčaniach sa tiež odkazovalo na to, že Rumunsko musí uskutočňovať fiškálne politiky v súlade s odporúčaním Rady podľa článku 126 ods. 7 zmluvy s cieľom odstrániť nadmerný deficit. Rada 18. júna 2021 odporučila Rumunsku, aby odstránilo nadmerný deficit najneskôr do roku 2024, a to s lehotou do 15. októbra 2021, dokedy má Rumunsko prijať účinné opatrenia a podať správu o svojej konsolidačnej stratégii.

(13) Plán zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré prispievajú k účinnému riešeniu všetkých alebo významnej časti hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaniach adresovaných Rumunsku Radou v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020. Očakáva sa, že reformy a investície zahrnuté do plánu budú prínosom najmä v oblastiach udržateľnosti verejných financií a dôchodkového systému, zdravotnej starostlivosti, verejnej správy, podnikateľského prostredia, vzdelávania a zelenej a digitálnej transformácie.

(14) Úplná digitalizácia daňovej správy a postupné upúšťanie od nadmerných daňových stimulov, ako aj zlepšený fiškálny rámec prispejú k udržateľnosti verejných financií.

Cieľom plánu je tiež prispieť k zabezpečeniu udržateľnosti a spravodlivosti verejného dôchodkového systému. Očakáva sa, že reformy v oblasti zdravotnej starostlivosti sprevádzané investíciami do digitalizácie zlepšia prístup k zdravotnej starostlivosti a jej nákladovú efektívnosť a odolnosť.

(15) Rozhodovanie založené na dôkazoch, dlhodobé plánovanie a verejné konzultácie, ako aj opatrenia zamerané na zlepšenie procesu verejného obstarávania, posilnenie účinnosti a nezávislosti súdneho systému a boj proti korupcii prispejú k zlepšeniu kvality a účinnosti verejnej správy. Reformy týkajúce sa stanovovania minimálnej mzdy, posilnenia správy a riadenia štátom vlastnených podnikov a sociálneho dialógu sa takisto zameriavajú na realizáciu dlhodobých odporúčaní pre danú krajinu. Cieľom plánu je zaviesť jednotný, inkluzívny a kvalitný systém vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve sprevádzaný investíciami do starostlivosti o deti.

(16) Týmto rozhodnutím nie je dotknuté rozhodnutie Komisie 6569 z 13. decembra 2006, ktorým sa zriaďuje mechanizmus na zaistenie spolupráce a overovania pokroku v Rumunsku na účely osobitných referenčných kritérií v oblastiach reformy súdnictva a boja proti korupcii. Cieľom referenčných kritérií stanovených v prílohe k uvedenému rozhodnutiu je zabezpečiť, aby Rumunsko dodržiavalo hodnotu právneho štátu stanovenú v článku 2 ZEÚ, pričom tieto kritériá sú preň záväzné. Od Rumunska sa vyžaduje, aby prijalo vhodné opatrenia na účely splnenia týchto referenčných kritérií, pričom v súlade so zásadou lojálnej spolupráce stanovenou v článku 4 ods. 3 ZEÚ má náležite zohľadniť správy vypracované Komisiou na základe uvedeného rozhodnutia, a najmä odporúčania uvedené v týchto správach.

(17) Plán podporuje udržateľné a digitálne investície a výskumné a vývojové činnosti. Reformy zamerané na postupné vyraďovanie uhlia, vytvorenie vládneho cloud systému a zavedenie elektronického preukazu totožnosti prispievajú k podpore dvojitej zelenej a digitálnej transformácie.

(18) Očakáva sa, že plán obnovy a odolnosti riešením uvedených výziev prispeje aj k náprave nerovnováh, ku ktorým dochádza v Rumunsku, ako sa uvádza v odporúčaniach vydaných podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 v roku 2020, najmä pokiaľ ide o riziká straty nákladovej konkurencieschopnosti, zhoršujúcu sa zahraničnú pozíciu a rastúci deficit bežného účtu v kontexte expanzívnej fiškálnej politiky a nepredvídateľného podnikateľského prostredia.

Príspevok k rastovému potenciálu, tvorbe pracovných miest a ekonomickej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti

(19) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.3 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti bude mať vysoký vplyv (hodnotenie A) na posilnenie rastového potenciálu, tvorbu pracovných miest a ekonomickú, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť Rumunska, pričom prispeje k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv, a to aj podporou politík pre deti a mládež, a značne zmierni hospodársky a sociálny dosah krízy spôsobenej ochorením COVID-19, čím posilní hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a konvergenciu v rámci Únie.

(20) Simulácie útvarov Komisie ukazujú, že plán obnovy a odolnosti má spolu s ostatnými opatreniami Nástroja Európskej únie na obnovu potenciál do roku 2026 zvýšiť HDP Rumunska o 1,8 % až 2,9 %, do čoho nie je zahrnutý možný pozitívny vplyv zásadných štrukturálnych reforiem, ktorý môže byť zásadný.

(21) Očakáva sa, že vykonaním sociálnych a vzdelávacích reforiem a investícií sa vyriešia niektoré z dlhodobých faktorov zraniteľnosti a štrukturálnych nedostatkov, čo bude stimulovať rast. Plán zahŕňa opatrenia na posilnenie verejnej správy, podporu investícií súkromného sektora, najmä pre MSP, a na posilnenie podnikateľského prostredia, a to aj prostredníctvom zníženia administratívneho zaťaženia podnikov.

(22) Očakáva sa, že reformy uvedené v pláne, pokiaľ ide o oblasť vzdelávania a trhu práce, podporia silnejší trh práce, čo prospeje rastu. Hlavné reformy týkajúce sa postupného vyraďovania uhlia a dekarbonizácie dopravy, ako aj investície zelenú a digitálnu transformáciu by podľa očakávaní mali posilniť konkurencieschopnosť a celkovo zvýšiť udržateľnosť hospodárstva.

(23) Očakáva sa, že súbor opatrení prispeje k sociálnej súdržnosti a k Európskemu pilieru sociálnych práv. Patrí medzi ne rozšírenie dostupnosti kvalitného vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, uskutočnenie reformy minimálneho inkluzívneho príjmu, reformy zdravotníctva a zavedenie systému poukážok, ktorý má potenciál zvýšiť účasť neaktívnych ľudí na trhu práce a prístup k sociálnym službám pre novoprijatých pracovníkov.

(24) Očakáva sa, že vďaka vzdelávacím reformám a investíciám zahrnutým do plánu sa zlepší sociálna odolnosť. Vďaka dobre kvalifikovanej pracovnej sile a zníženiu miery predčasného ukončenia školskej dochádzky bude hospodárstvo lepšie pripravené odolávať budúcim otrasom a obyvateľstvo sa bude vedieť lepšie prispôsobiť meniacim sa hospodárskym modelom.

(25) Chudoba a príjmová nerovnosť sa počas pandémie prehĺbili a pretrvávajú regionálne rozdiely, pričom zraniteľné skupiny sú postihnuté viac. Cieľom plánu je prispieť k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv prostredníctvom podpory politík pre deti a mládež. Očakáva sa, že reformy a investície budú reagovať na štrukturálne problémy v oblastiach postihnutých krízou spôsobenou pandémiou s osobitným zameraním na zdravie, vzdelávanie a podnikateľské prostredie. Kľúčom k vzájomnému zbliženiu rôznych regiónov krajiny budú okrem toho investície do základnej dopravnej infraštruktúry tých regiónov krajiny, ktoré sú v súčasnosti slabo prepojené, ako aj do digitálnej pripojiteľnosti vo vidieckych oblastiach.

Zásada „výrazne nenarušiť“

(26) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. d) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.4 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti zabezpečí, že žiadne opatrenie (hodnotenie A) na vykonávanie reforiem a investičných projektov zahrnutých do plánu obnovy a odolnosti výrazne nenaruší environmentálne ciele v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852[4] (zásada „výrazne nenarušiť“).

(27) Rumunsko v súlade s technickým usmernením uvedeným v oznámení Komisie s názvom „Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady ‚výrazne nenarušiť‘ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“[5] predložilo dôkazy a záruky potvrdzujúce, že opatrenia na vykonávanie reforiem a investičných projektov zahrnuté v pláne obnovy a odolnosti by podľa očakávaní nemali viesť k výraznému

[4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

[5] Ú. v. EÚ C 58, 18.2. 2021, s. 1.

narušeniu žiadneho zo šiestich environmentálnych cieľov, ktorými sú zmiernenie zmeny klímy, adaptácia na zmenu klímy, udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov, obehové hospodárstvo, prevencia a kontrola znečisťovania a ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov. V náležitých prípadoch Rumunsko navrhlo zaviesť zmierňujúce opatrenia s cieľom zabrániť výraznému narušeniu, čo by sa malo zabezpečiť prostredníctvom príslušných míľnikov.

(28) Osobitná pozornosť sa venuje opatreniam, ktorých vplyv na environmentálne ciele si vyžaduje dôkladnú kontrolu. Investície do cestnej dopravy sprevádza najmä reforma zameraná na dekarbonizáciu dopravy, ktorá zahŕňa opatrenia súvisiace s environmentálnou daňou, stimuly pre vozidlá s nulovými emisiami, likvidáciu znečisťujúcich vozidiel, opatrenia v oblasti bezpečnosti cestnej premávky a veľmi významný nárast počtu elektrických nabíjacích staníc. V pláne sa takisto preukazuje, že budovanie distribučnej sústavy umožňujúcej prepravu vodíka z obnoviteľných zdrojov v regióne Oltenia je odolné voči budúcim zmenám, keďže v roku 2030 bude prepravovať 100 % vodíka z obnoviteľných zdrojov a/alebo iných plynov z obnoviteľných zdrojov, počnúc minimálne 20 % vodíka z obnoviteľných zdrojov pri uvedení do prevádzky do 30. júna 2026. Tieto podmienky sa overujú prostredníctvom čiastkových míľnikov v čase zadania zákazky. Súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“, pokiaľ ide o investície do kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie spaľovaním plynu, ktorá umožňuje využívanie obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkových plynov, je zabezpečený prijatím a vykonávaním národnej stratégie a akčného plánu pre vodík a inštaláciou kapacít na výrobu vodíka z obnoviteľných zdrojov, zatvorením zariadení na výrobu energie a tepla z čierneho a hnedého uhlia, značnou dodatočnou kapacitou v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a konkrétnymi reformami a investíciami na zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie. Očakáva sa, že s odpadom, ktorý vznikne pri renovácii, sa bude zaobchádzať v súlade so zásadami obehového hospodárstva. Opatrenia v oblasti spracovania odpadu a recyklácie by nemali obsahovať investície do spaľovania alebo mechanicko-biologickej úpravy, čo je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Opatrenia zamerané na výmenu vozového parku by mali zabezpečiť, že na financovanie budú oprávnené len ekologické vozidlá. A napokon sa očakáva, že investície do vodného hospodárstva nebudú viesť k zhoršeniu ekologického stavu dotknutých vodných útvarov, a to v dôsledku zohľadnenia výsledkov a podmienok stanovených v komplexnom a kumulatívnom posúdení vplyvov na životné prostredie, ktoré sa má v súvislosti s týmito investíciami uskutočniť.

Príspevok k zelenej transformácii vrátane biodiverzity

(29) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. e) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.5 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia, ktoré do značnej miery (hodnotenie A) prispievajú k zelenej transformácii vrátane biodiverzity alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Na opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy pripadá suma, ktorá predstavuje 41 % celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti, vypočítaná podľa metodiky uvedenej v prílohe VI k uvedenému nariadeniu. V súlade s článkom 17 tohto nariadenia je plán obnovy a odolnosti v súlade s informáciami uvedenými v národnom energetickom a klimatickom pláne na roky 2021 – 2030.

(30) Plán obnovy a odolnosti zahŕňa dlhodobé reformy a investície, ktoré prispievajú k zelenej transformácii. Jeho súčasťou je aj reforma zameraná na postupné vyraďovanie čierneho a hnedého uhlia z výroby energie do roku 2032, čo má zásadný

význam pre dekarbonizáciu odvetvia energetiky a využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie. Medzi reformy podporujúce udržateľnú dopravu patrí dekarbonizácia cestnej dopravy, environmentálna daň, stimuly pre vozidlá s nulovými emisiami, prechod na železničnú a vodnú dopravu a opatrenia na podporu bezpečnosti cestnej premávky. Plán sa takisto osobitne zameriava na energetickú efektívnosť súkromných a verejných budov. Zavedenie ekologického rozpočtového plánovania, digitalizácia cestnej a železničnej dopravy a zavádzanie elektrickej nabíjacej infraštruktúry, adaptácia na zmenu klímy a obehové hospodárstvo takisto uľahčia zelenú transformáciu vo všetkých odvetviach hospodárstva.

(31) Očakáva sa, že vďaka viacerým reformám a investíciám do odvetvia lesného hospodárstva, ako je napr. prijatie národnej stratégie lesného hospodárstva a ekologická obnova biotopov a ochrana druhov, prispeje plán aj k zachovaniu a obnove biodiverzity. Cieľom vykonávania reforiem a investícií v oblasti efektívneho využívania zdrojov, opätovného využívania materiálov a znižovania odpadu je zabezpečiť prechod Rumunska na obehové hospodárstvo do roku 2030.

Príspevok k digitálnej transformácii

(32) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. f) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.6 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia, ktoré do značnej miery (hodnotenie A) prispievajú k digitálnej transformácii alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Na opatrenia na podporu digitálnych cieľov pripadá suma, ktorá predstavuje 20,5 % celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti, vypočítaná podľa metodiky stanovenej v prílohe VII k nariadeniu (EÚ) 2021/241.

(33) Očakáva sa, že plán sa bude zaoberať výzvami digitalizácie súvisiacimi s verejnou správou a jeho súčasťou bude návrh komplexného balíka reforiem a investícií s cieľom poskytnúť občanom a podnikom bezpečné, interoperabilné, nákladovo efektívne a rýchle služby zamerané na používateľa. Súčasťou plánu je aj nový zákon o interoperabilite informačných systémov, v ktorom by sa podľa očakávaní mal podrobne stanoviť jednotný súbor noriem a pravidiel, ktoré by verejné subjekty mali povinne uplatňovať pri vývoji aplikácií v bezpečnom a udržateľnom prostredí, ako aj právne predpisy o vládnom cloud systéme, v ktorom sa stanovujú povinnosti a úlohy týkajúce sa navrhovania, implementácie, rozvoja a riadenia cloudovej infraštruktúry, technológií a služieb, a takisto aj stratégia kybernetickej bezpečnosti a reformy na vykonanie odporúčania o Spoločnom súbore nástrojov Únie pre konektivitu a zákon o bezpečnosti 5G, ktorý je základným prvkom pre zavedenie 5G. Reformy sú podporené širokou škálou kľúčových investícií, ako je rozvoj vládneho cloud systému, digitalizácia zdravotníctva, súdnictva, životného prostredia, zamestnanosti a sociálnej ochrany, verejného obstarávania, mimovládných organizácií, konektivita pre nepokryté oblasti, zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti pre rôzne štruktúry a zvyšovanie elektronických zručností štátnych zamestnancov, ako aj širokej verejnosti. Zavedenie elektronického preukazu totožnosti uľahčí digitálnu interakciu medzi verejnými/súkromnými subjektmi a občanmi. Okrem toho sa očakáva, že po začlenení definícií nových digitálnych povolaní do kódexu klasifikácie povolaní sa trh práce zosúladí s najnovším vývojom v digitálnom sektore.

(34) Plán takisto podporuje digitalizáciu cestnej a železničnej dopravy a daňovníkom uľahčuje dodržiavanie predpisov prostredníctvom rozvoja digitálnych služieb, aktualizácie systémov a aplikácií daňových orgánov a colných orgánov. Podnikateľský

sektor bude ťažiť z významných investícií zameraných na urýchlenie digitalizácie MSP aj veľkých spoločností so zameraním na vývoj a zavádzanie vyspelých technológií (ako sú blockchain, kvantová technológia, cloud computing a umelá inteligencia). Očakáva sa, že podporná reforma zefektívni, zjednoduší a plne digitalizuje regulačné požiadavky súvisiace s podnikaním (ako napríklad založenie spoločnosti, odchod z trhu/uzatvorenie podniku, ako aj regulatórne požiadavky na podávanie správ o povinnostiach podnikov týkajúcich sa trhu práce). Pokiaľ ide o vzdelávanie, reformy zahŕňajú normy na zabezpečenie kvality online vzdelávacích činností a zosúladenie vzdelávacieho systému s európskym rámcom digitálnych kompetencií pre občanov (DigComp). Príslušné investície sú zamerané na rozvoj tematických kurzov odbornej prípravy pre digitálnu gramotnosť a digitálne pedagogické kompetencie, najmä pre učiteľov vo vidieckych oblastiach a v inom znevýhodnenom prostredí, granty pre informačné laboratóriá a inteligentné centrá, rozvoj otvorených vzdelávacích zdrojov a programy digitalizácie univerzít.

(35) Všetky zložky plánu zahŕňajú opatrenia, ktoré priamo prispievajú k digitálnej transformácii alebo riešia súvisiace výzvy. Kľúčovými komponentmi sú digitálna transformácia, po ktorej nasleduje vzdelávanie, udržateľná doprava, podpora podnikania a výskum, výskum, vývoj a inovácie. Opatrenia prispievajúce k digitálnej transformácii by mali zlepšiť účinnosť verejnej správy, znížiť administratívnu záťaž, zvýšiť konkurencieschopnosť podnikov a vybaviť časti obyvateľstva (najmä študentov, učiteľov a štátnych zamestnancov) základnými a pokročilými elektronickými zručnosťami, čo umožní synergický účinok na hospodárstvo ako celok. Digitálny rozmer sa posilňuje s cezhraničným rozmerom, keďže sa očakáva, že Rumunsko sa zapojí do viacnárodného projektu týkajúceho sa nízkopríkonových procesorov a polovodičových čipov, ktorý sa plánuje ako dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu.

Trvalý vplyv

(36) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.7 prílohy V k nemu sa očakáva, že plán obnovy a odolnosti bude mať na Rumunsko do značnej miery (hodnotenie A) trvalý vplyv.

(37) Očakáva sa, že reformy navrhnuté v pláne prispejú k schopnosti Rumunska dosahovať dlhodobé výsledky a štrukturálne zmeny. Očakáva sa, že reforma prijímania zamestnancov, miezd a kariérneho postupu vo verejnom sektore priláka kvalifikované a profesionálne ľudské zdroje. Daňový systém by sa mal stať spravodlivejším a efektívnejším na základe nezávislého preskúmania a prijatia odporúčaní, ktoré z neho vyplynú. Reforma dôchodkového systému by mala zabezpečiť, aby bol systém spravodlivejší a udržateľnejší. Reforma odvetvia energetiky by mala prispieť k dekarbonizácii výroby energie. Širšie využívanie environmentálnej dane by malo viesť občanov a podniky k tomu, aby sa začali správať environmentálne udržateľnejšie, a zároveň zabezpečiť, aby daňový systém bol spravodlivejší voči neznečisťujúcim faktorom. Očakáva sa, že vytvorením metropolitných oblastí a vidieckych konzorcií sa rozšíria politické nástroje, ktoré majú susediace územné celky k dispozícii na riešenie cezhraničných problémov, ako sú dopravné zápchy, znečistenie ovzdušia, vodné hospodárstvo a politika bývania. Podobne právne ustanovenia podporia dobrovoľné zlučovanie výskumných inštitúcií, čím sa posilní výskumná a inovačná kapacita krajiny.

(38) Plán obsahuje investície, pri ktorých sa očakáva, že budú mať trvalý vplyv a podporia zelenú a digitálnu transformáciu hospodárstva. Opatrenia týkajúce sa digitálnych technológií zahrnuté v pláne sú navrhnuté tak, aby zvýšili úroveň digitalizácie príslušných inštitúcií, od čoho sa očakáva, že to bude mať trvalý vplyv na kvalitu služieb, podnikateľské prostredie a optimálne využívanie údajov verejnej správy. Týka sa to kľúčových oblastí, ako je súdny systém, sociálne zabezpečenie, systém zdravotnej starostlivosti, rámec kybernetickej bezpečnosti alebo platformy na zlepšenie interakcie medzi orgánmi verejnej správy a občanmi alebo podnikmi. Plán ďalej prispieva k dobrému fungovaniu verejnej správy v Rumunsku. Očakáva sa, že pozitívne výsledky na trhu práce sa dosiahnu v dôsledku komplementárnosti medzi zavedením systému poukazov pre pracovníkov v domácnosti, zlepšením digitálnych služieb poskytovaných službami zamestnanosti a rozvojom elektronických zručností obyvateľstva. Očakáva sa, že v dôsledku zavedenia systému vyplácania založeného na výkonnosti pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, lepšieho riadenia pracovných síl v zdravotníctve a investícií do infraštruktúry zdravotnej starostlivosti sa zvýši kvalita verejnej zdravotnej starostlivosti a prístup k zdravotnej starostlivosti. Zriadením pracovnej skupiny na vykonávanie a monitorovanie reforiem a investícií v oblasti digitálnej transformácie by mali štátni zamestnanci získať špecifické elektronické zručnosti, čo umožní neustále zlepšovanie poskytovania kvalitných verejných služieb.

(39) Trvalý vplyv plánu obnovy a odolnosti možno posilniť aj prostredníctvom synergií medzi ním a inými programami vrátane programov financovaných z fondov politiky súdržnosti, a to najmä skutočným riešením hlboko zakorenených územných výziev a podporou vyváženého rozvoja.

Monitorovanie a realizácia

(40) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. h) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.8 prílohy V k nemu sú opatrenia navrhované v pláne obnovy a odolnosti primerané (hodnotenie A) na zabezpečenie účinného monitorovania a realizácie plánu obnovy a odolnosti vrátane predpokladaného harmonogramu, míľnikov a cieľov a súvisiacich ukazovateľov.

(41) Na vykonávanie a monitorovanie plánu obnovy a odolnosti sa plánuje viacúrovňové riadenie. Koordináciu na centrálnej úrovni zabezpečuje medzirezortný výbor pre koordináciu plánu obnovy a odolnosti, ktorý je zodpovedný za preskúmavanie pokroku pri vykonávaní tohto plánu v úzkej spolupráci s ministerstvom pre investície a európske projekty. Ministerstvo pre investície a európske projekty je vymenovaným národným koordinátorom pre prípravu, prerokovanie a schválenie plánu obnovy a odolnosti, pričom mu pomáha ministerstvo verejných financií (pri úlohách súvisiacich s podpisom zmlúv o úvere a dohôd o financovaní). Na ministerstve pre investície a európske projekty je na túto úlohu zriadená špecializovaná štruktúra. Vykonávanie plánu obnovy a odolnosti zabezpečia príslušné ministerstvá a ich podriadené štruktúry prostredníctvom uzavretia dohôd o financovaní s ministerstvom pre investície a európske projekty. Zmluvy budú obsahovať ustanovenia týkajúce sa monitorovania investícií a reforiem, vykonávania finančného plánovania, ako aj povinnosti podávať správy. V pláne sa takisto predpokladá, že za realizáciu auditov a kontrol bude zodpovedný nezávislý audítorský subjekt. Pôjde o ten istý subjekt, ktorý sa využíva aj v prípade európskych štrukturálnych a investičných fondov a ktorý nezávislý od koordinačného orgánu a inštitúcií zodpovedných za vykonávanie reforiem a investícií. Posilnenie administratívnych kapacít, a to aj prostredníctvom

náboru dodatočných ľudských zdrojov, bude zakotvené v právnych predpisoch, aby sa zabezpečilo včasné a účinné vykonávanie opatrení obsiahnutých v pláne. Model riadenia stanovuje jasné rozdelenie zodpovednosti za vykonávanie plánu, monitorovanie pokroku a podávanie správ. Míľniky a ciele rumunského plánu sú jasné a realistické a primerane odrážajú investície a reformy, ktoré sú v ňom plánované. Ukazovatele sú relevantné, prijateľné a dostatočne spoľahlivé. Míľniky a ciele sú relevantné aj pre už dokončené opatrenia, ktoré sú oprávnené podľa článku 17 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241. Na odôvodnenie žiadosti o vyplatenie sa vyžaduje uspokojivé plnenie týchto míľnikov a cieľov v priebehu času.

(42) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa finančná podpora v rámci mechanizmu oznámila a uznala v súlade s článkom 34 nariadenia (EÚ) 2021/241. O technickú podporu možno žiadať v rámci Nástroja technickej podpory zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240[6] na pomoc členským štátom pri vykonávaní ich plánov obnovy a odolnosti.

Výpočet nákladov

(43) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. i) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.9 prílohy V k nemu je uvedené odôvodnenie výšky odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti do strednej miery (hodnotenie B) primerané a realistické, je v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti a zodpovedá očakávanému vnútroštátnemu hospodárskemu a sociálnemu vplyvu.

(44) Predložené informácie o odhadovaných celkových nákladoch a súvisiace dôkazy sú v prípade väčšiny opatrení podrobné a jasné. Vo väčšine prípadov Rumunsko v súvislosti s hlavnými nákladovými faktormi poskytlo buď informácie o súčasných, resp. podobných minulých investičných projektoch, alebo údaje o porovnateľných nákladoch, ktoré umožňujú podložiť väčšinu odhadov nákladov. V prípade väčšiny projektov zahŕňajú informácie o výpočte nákladov jasné podporné dôkazy alebo relevantné odkazy odôvodňujúce referenčné jednotkové náklady. V prípade určitých opatrení by sa stupeň uistenia o primeranosti a realistickosti nákladov mohol zvýšiť predložením ďalších informácií obsahujúcich podrobnejšie odhady a odôvodnenia. Keďže v prípade týchto odhadov nákladov použitá metodika nie je dostatočne vysvetlená a súvislosť medzi odôvodnením a samotnými nákladmi niekedy nie je úplne jasná, je hodnotenie v prípade kritéria hodnotenia nákladov stredné. Rumunsko poskytlo dostatok informácií a dôkazov, že suma odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti, ktorá sa má financovať z mechanizmu, nie je pokrytá existujúcim ani plánovaným financovaním Únie. Na záver možno konštatovať, že odhadované celkové náklady na plán obnovy a odolnosti sú v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti a zodpovedajú očakávanému vnútroštátnemu hospodárskemu a sociálnemu vplyvu.

Ochrana finančných záujmov Únie

(45) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. j) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.10 prílohy V k nemu sú opatrenia navrhované v pláne obnovy a odolnosti primerané (hodnotenie A) na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov pri využívaní finančných prostriedkov poskytnutých na základe

[6] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10 februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).

uvedeného nariadenia, ako aj na odhaľovanie a nápravu týchto javov, pričom sa očakáva, že tieto opatrenia účinne zabránia dvojitému financovaniu na základe uvedeného nariadenia a z iných programov Únie. Tým nie je dotknuté uplatňovanie iných inštrumentov a nástrojov na podporu a presadzovanie súladu s právom Únie vrátane nástrojov na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu, ako aj nástrojov na ochranu rozpočtu Únie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092[7].

(46) Systém vnútornej kontroly opísaný v pláne obnovy a odolnosti je založený na pevných procesoch a štruktúrach, pričom jasne identifikuje aktérov a ich úlohy a povinnosti pri vykonávaní úloh vnútornej kontroly. Očakáva sa, že systém vnútornej kontroly a iné relevantné opatrenia vrátane zberu a sprístupňovania údajov o konečných prijímateľoch budú účinné na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu pri využívaní finančných prostriedkov podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 a na zabránenie dvojitému financovaniu na základe uvedeného nariadenia a iných programov Únie. V čase prvej žiadosti o platbu musí byť zavedený a sprevádzkovaný registračný systém na monitorovanie vykonávania mechanizmu. Míľnikom by sa malo zabezpečiť, aby systém zahŕňal minimálne tieto funkcie: a) zber údajov a monitorovanie dosahovania míľnikov a cieľov a b) zber, uchovávanie a zabezpečenie prístupu k údajom požadovaným v článku 22 ods. 2 písm. d) bodoch i) až iii) uvedeného nariadenia.

(47) Vykonajú sa osobitné opatrenia na kontrolu dodržiavania pravidiel týkajúcich sa verejného obstarávania, predchádzanie korupcii a ochranu finančných záujmov. Orgán auditu Dvora audítorov založil svoj audítorský prístup na systémovej stratégii, ktorá zahŕňa systém zavedený na podávanie správ o míľnikoch a cieľoch, ako aj systém vnútornej kontroly na predchádzanie podvodom, konfliktom záujmov, korupcii a dvojitému financovaniu a na ich odhaľovanie a nápravu. V pláne obnovy a odolnosti sa uvádzajú informácie o administratívnej kapacite orgánov, ktoré budú tento plán monitorovať, kontrolovať a vykonávať v Rumunsku, ako aj tých orgánov, ktoré budú vykonávať audítorské činnosti. Obsahuje tiež informácie o právnom mandáte jednotlivých orgánov. Očakáva sa, že schválenie úplného právneho mandátu koordinačného orgánu a ministerstva verejných financií vrátane presných činností, ktoré má vykonať audítorský orgán, sa uskutoční až po schválení plánu. Nadobudnutie účinnosti mimoriadneho vládneho nariadenia o mechanizme financovania, vykonávania, kontroly a auditu je stanovené ako míľnik, ktorý sa má splniť pred predložením prvej žiadosti o platbu.

Koherentnosť plánu obnovy a odolnosti

(48) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. k) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom obsiahnutým v oddiele 2.11 prílohy V k nemu plán obnovy a odolnosti zahŕňa do značnej miery (hodnotenie A) opatrenia na vykonávanie reforiem a verejných investičných projektov, ktoré predstavujú súdržné činnosti.

(49) Plán je postavený na šiestich súdržných pilieroch, ktoré podporujú obnovu rumunského hospodárstva, prispievajú k jeho zelenej a digitálnej transformácii a zvyšujú jeho odolnosť na ceste k udržateľnejšiemu a inkluzívnejšiemu rastu. Každý pilier je postavený na komponentoch, ktoré zahŕňajú konzistentné balíky reforiem

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

a investícií, ktoré sa vzájomne posilňujú a dopĺňajú. Všetky piliere sledujú doplnkové a súdržné ciele. Plán neobsahuje nezrovnalosti ani rozpory, pokiaľ ide o piliere, resp. komponenty. Veľké investície do cestnej infraštruktúry sú spojené so sprievodnými opatreniami na dekarbonizáciu cestnej dopravy, a preto sú v súlade s cieľmi piliera zelenej transformácie. Podobne aj investície do plynárenských infraštruktúr a výroby elektrickej energie sprevádzajú prechod na dekarbonizovaný energetický sektor v kontexte reformy zameranej na postupné vyraďovanie uhlia. Potreba dosiahnutia systematického dopĺňania sa s financovaním v rámci politiky súdržnosti je zrejmá a príklady sú uvedené v rámci jednotlivých komponentov. Demarkačné línie sú dostatočne rozvinuté a mali by sa zohľadniť aj pri finalizácii partnerskej dohody a programov politiky súdržnosti.

Rovnosť

(50) Plán obnovy a odolnosti obsahuje rad opatrení, ktoré podľa predpokladov prispejú k riešeniu výziev Rumunska v oblasti rodovej rovnosti a rovnakých príležitostí pre všetkých. Patria medzi ne opatrenia na riešenie potrieb ľudí so zdravotným postihnutím, a to aj v súvislosti s prístupnosťou dopravy, budov a digitálnych verejných služieb. Pokiaľ ide o rodovú rovnosť, plán zahŕňa opatrenia zamerané na postupné vyrovnanie dôchodkového veku, ako aj minimálnu hranicu účasti žien na programoch odbornej prípravy vo výške 50 % v prípade programov rozvoja digitálnych zručností. Plán obsahuje aj ciele na podporu účasti zraniteľných osôb (vrátane osôb so zdravotným postihnutím, starších osôb, Rómov alebo iných menšín) na trhu práce.

Vlastné posúdenie bezpečnosti

(51) V súlade s článkom 18 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/241 plán obnovy a odolnosti zahŕňa vlastné posúdenie bezpečnosti k investíciám súvisiacich s vládnym cloud systémom a sieťami 5G. Pokiaľ ide o vládny cloud systém, Rumunsko uvádza riziká týkajúce sa správy, stratégie poskytovania služieb, realizácie architektúry, bezpečnosti infraštruktúry, kontroly prístupu a správy totožnosti, správy informácií a údajov, IT operácií, riadenia poskytovateľov technológií a udržateľnosti, ako aj možné riziká zmierňovania. Pokiaľ ide o opatrenia v oblasti pripojiteľnosti, a to najmä v súvislosti s používaním sietí 5G, uvádzajú sa scenáre rizík súvisiace s nedostatočnými bezpečnostnými opatreniami, dodávateľským reťazcom 5G, scenáre rizík súvisiace s *modus operandi* kľúčových aktérov hrozieb, riziká týkajúce sa vzájomnej závislosti medzi sieťami 5G a inými kritickými systémami a scenáre rizík koncových používateľov zariadení. Zmierňujúce opatrenia zahŕňajú okrem iného vypracovanie vnútroštátneho regulačného rámca pre kybernetickú bezpečnosť, ako aj právnych predpisov o obrane a kybernetickej bezpečnosti. Plán zahŕňa aj reformy, ktorými sa vykonáva spoločný súbor nástrojov Únie pre konektivitu a nadobudnutie účinnosti zákona o bezpečnosti 5G.

Cezhraničné a viacnárodné projekty

(52) Plán obnovy a odolnosti zahŕňa investície v rámci koridorov transeurópskej dopravnej siete (TEN-T). Okrem toho by mal rozvoj najmenej 315 km európskeho systému riadenia železničnej dopravy podľa očakávaní umožniť interoperabilitu so železničnými systémami iných členských štátov. V pláne sa predpokladá aj podpora účasti rumunských podnikov na projekte s viacerými krajinami, ktorý sa týka nízkopríkonových procesorov a polovodičových čipov a ktorý by podľa očakávaní mal

byť realizovaný prostredníctvom účasti alebo pridruženia v rámci plánovaného dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu.

Konzultačný proces

(53) V pláne obnovy a odolnosti sa opisuje, že Rumunsko konzultovalo so širokou škálou zainteresovaných strán vrátane regionálnych a miestnych orgánov, organizácií občianskej spoločnosti, podnikateľskej komunity a iných príslušných zainteresovaných strán. Rumunská vláda s cieľom stanoviť priority pre investície a reformy, ktoré sa majú zahrnúť do plánu obnovy a odolnosti zorganizovala 12 verejných konzultačných podujatí vo februári 2021, ako aj 20 medziministerských stretnutí. Po konzultáciách so zainteresovanými stranami a medzi ministerstvami bol návrh plánu zverejnený na verejnú konzultáciu a na krátky čas predložený parlamentu, aby bol následne prijatý vládou a potom predložený Komisii.

(54) Do realizácie reforiem zahrnutých do plánu obnovy a odolnosti je nevyhnutné zapojiť všetky regionálne a miestne orgány a zainteresované strany vrátane sociálnych partnerov, aby príslušní aktéri prijali zodpovednosť za tento plán.

Kladné posúdenie

(55) V nadväznosti na kladné posúdenie Komisie týkajúce sa plánu obnovy a odolnosti Rumunska obsahujúce konštatovanie, že tento plán uspokojivo spĺňa kritériá posudzovania stanovené v nariadení (EÚ) 2021/241, by sa v tomto rozhodnutí mali v súlade s článkom 20 ods. 2 uvedeného nariadenia a prílohou V k nemu stanoviť reformy a investičné projekty potrebné na realizáciu tohto plánu obnovy a odolnosti, príslušné míľniky, ciele a ukazovatele, ako aj suma, ktorú Únia poskytne na realizáciu predmetného plánu vo forme nenávratnej finančnej a úverovej podpory.

Finančný príspevok

(56) Odhadované celkové náklady na plán obnovy a odolnosti Rumunska predstavujú 29 181 842 750 EUR. Keďže plán obnovy a odolnosti uspokojivo spĺňa kritériá posudzovania stanovené v nariadení (EÚ) 2021/241 a keďže objem odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti je nižší ako maximálny finančný príspevok, ktorý je k dispozícii pre Rumunsko, finančný príspevok pridelený na plán obnovy a odolnosti Rumunska by sa mal rovnať výške odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti Rumunska.

(57) V súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa má výpočet maximálneho finančného príspevku pre Rumunsko aktualizovať do 30. júna 2022. V súlade s článkom 23 ods. 1 uvedeného nariadenia by sa suma pre Maltu, ktorá nepresahuje maximálny finančný príspevok uvedený v článku 11 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia, mala teraz sprístupniť na účely právneho záväzku do 31. decembra 2022. Ak to bude v nadväznosti na aktualizáciu maximálneho finančného príspevku potrebné, Rada by na návrh Komisie mala bez zbytočného odkladu zmeniť toto rozhodnutie tak, aby obsahovalo aktualizovaný maximálny finančný príspevok vypočítaný v súlade s článkom 11 ods. 2 uvedeného nariadenia.

(58) Rumunsko okrem toho požiadalo o úverovú podporu s cieľom podporiť dodatočné reformy a investície. Maximálny objem úveru, ktorý Rumunsko požaduje, je menej ako 6,8 % jeho hrubého národného dôchodku za rok 2019 v bežných cenách. Objem odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti je nižší ako finančný príspevok dostupný pre Rumunsko v kombinácii s požadovanou úverovou podporou.

(59) Poskytovaná podpora sa má financovať z finančných prostriedkov, ktoré si Komisia vypožičia v mene Únie na základe článku 5 rozhodnutia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053[8]. Podpora by sa mala vyplatiť v splátkach, keď Rumunsko uspokojivo splní príslušné míľniky a ciele určené v súvislosti s vykonávaním plánu obnovy a odolnosti.

(60) Rumunsko požiadalo o predbežné financovanie v objeme 13 % finančného príspevku a 13 % úveru. Uvedená suma by sa mala Rumunsku sprístupniť s výhradou nadobudnutia platnosti dohody stanovenej v článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 (ďalej len „dohoda o financovaní“) a dohody o úvere (ďalej len „dohoda o úvere“) stanovenej v článku 15 ods. 2 uvedeného nariadenia a v súlade s nimi.

(61) Týmto rozhodnutím by nemal byť dotknutý výsledok žiadnych postupov týkajúcich sa prideľovania finančných prostriedkov Únie v rámci ktoréhokoľvek iného programu Únie okrem tohto mechanizmu ani postupy týkajúce sa narušenia fungovania vnútorného trhu, ktoré sa môžu iniciovať najmä podľa článkov 107 a 108 zmluvy. Toto rozhodnutie nezbavuje členské štáty povinnosti oznamovať Komisii zamýšľané poskytnutie štátnej pomoci podľa článku 108 zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1
Schválenie posúdenia plánu obnovy a odolnosti

Posúdenie plánu obnovy a odolnosti Rumunska na základe kritérií stanovených v článku 19 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa schvaľuje. Reformy a investičné projekty v rámci plánu obnovy a odolnosti, podrobnosti a harmonogram monitorovania a realizácie tohto plánu vrátane príslušných míľnikov a cieľov či dodatočných míľnikov a cieľov súvisiacich s vyplatením úveru, príslušné ukazovatele týkajúce sa plnenia plánovaných míľnikov a cieľov, ako aj opatrenia na poskytnutie plného prístupu k podkladovým relevantným údajom Komisii sú stanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2
Finančný príspevok

1. Únia sprístupňuje Rumunsku finančný príspevok vo forme nenávratnej podpory vo výške 14 239 689 750 EUR. Suma 10 211 538 399 EUR je k dispozícii na uzavretie právneho záväzku do 31. decembra 2022.[9] S výhradou toho, že pri aktualizácii stanovenej v článku 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa vypočíta pre Rumunsko suma rovnaká alebo vyššia ako suma vo výške 14 239 689 750 EUR, bude k dispozícii ďalšia suma vo výške 4 028 151 351 EUR na uzavretie právneho záväzku od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023. Ak bude výsledkom aktualizácie stanovenej v článku 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 aktualizovaný maximálny finančný príspevok pre Rumunsku, ktorý bude nižší ako suma vo výške 14 239 689 750 EUR, rozdiel medzi aktualizovaným maximálnym finančným príspevkom a sumou 10 211 538 399 EUR je k dispozícii na uzavretie právneho

[8] Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1.

[9] Táto suma zodpovedá prideleným finančným prostriedkom po odpočítaní pomerného podielu Rumunska na výdavkoch podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241, vypočítaného v súlade s metodikou uvedenou v článku 11 uvedeného nariadenia.

záväzku v súlade s postupom stanoveným v článku 20 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2021/241 od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.

2. Komisia poskytuje Rumunsku finančný príspevok Únie v splátkach v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu. Suma 1 851 159 668 EUR sa sprístupňuje ako platba predbežného financovania, pričom zodpovedá 13 % finančného príspevku. Predbežné financovanie a splátky môže Komisia vyplatiť v jednej alebo vo viacerých tranžiach. Výška tranží závisí od dostupnosti finančných prostriedkov.

3. Predbežné financovanie sa uvoľňuje s výhradou nadobudnutia platnosti dohody o financovaní. Predbežné financovanie sa zúčtováva pomerným odpočítaním od splátok, ktoré majú byť vyplatené.

4. Uvoľnenie splátok v súlade s dohodou o financovaní je podmienené dostupnosťou finančných prostriedkov a rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Rumunsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele určené v súvislosti s vykonávaním plánu obnovy a odolnosti. S výhradou nadobudnutia účinnosti právnych záväzkov uvedených v odseku 1 musí Rumunsko splniť míľniky a ciele najneskôr do 31. augusta 2026, aby boli oprávnené na úhradu.

Článok 3
Úverová podpora

1. Únia sprístupní Rumunsku úver vo výške maximálne 14 942 153 000 EUR.

2. Komisia sprístupňuje Rumunsku úverovú podporu v splátkach v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu. Suma 1 942 479 890 EUR sa sprístupňuje ako platba predbežného financovania, pričom zodpovedá 13 % úveru. Predbežné financovanie a splátky môže Komisia vyplatiť v jednej alebo vo viacerých tranžiach. Výška tranží závisí od dostupnosti finančných prostriedkov.

3. Predbežné financovanie sa uvoľňuje s výhradou nadobudnutia platnosti dohody o úvere. Predbežné financovanie sa zúčtováva pomerným odpočítaním od splátok, ktoré majú byť vyplatené.

4. Uvoľnenie splátok v súlade s dohodou o úvere je podmienené dostupnosťou finančných prostriedkov a rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Rumunsko uspokojivo splnilo dodatočné míľniky a ciele, na ktoré sa úver vzťahuje, určené v súvislosti s realizáciou plánu obnovy a odolnosti. Tieto dodatočné míľniky a ciele musí Rumunsko splniť najneskôr do 31. augusta 2026, aby boli oprávnené na úhradu.

Článok 4
Adresát

Toto rozhodnutie je určené Rumunsku.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka